

Nr 478.

Av herr förste vice talmannen **Magnusson**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 346, med förslag till lag angående ändring i vissa delar av lagen den 14 juni 1907 (nr 36 s. 1) om nyttjanderätt till fast egendom m. m.

I proposition nr 346 med förslag till nyttjanderättslag stadgas i § 63, att »arrendator ej må förbjudas att för husbehov nyttja det fiske, som hör till arrenderade jorden i vidare mån än såvitt angår fiskevatten, där särskilda åtgärder av jordägaren vidtagits till fiskets förbättrande eller kräftfångst».

Visserligen begränsas genom bestämmelserna i § 49 denna rätt att gälla allenast arrenden från bolag eller stiftelser, men denna begränsning förtager endast i ringa mån giltigheten av de invändningar mot bestämmelsen, vilka framförts i remissyttrandena och som departementschefen erkänner »icke sakna berättigande». Det synes också anmärkningsvärt att, medan i den på förslag av den nuvarande jordbruksministern tillkomna moderna jaktlagen jakten helt tillförsäkrats jordägaren, i det föreliggande lagförslaget föreslås helt andra och för jordägaren inskränkande bestämmelser beträffande det ekonomiskt värdefullare fisket. Även om man härvid gör gällande, att så skett på grund av fiskets större ekonomiska betydelse för nyttjanderättshavaren, kan detta knappast tillmätas avgörande vikt, enär i de fall, då fiskerätten är av större värde, detta förhållande säkerligen beaktas vid arrendeuppgörelsen. Härtill kommer, att begreppet husbehovsfiske är synnerligen svävande och lätt föranleder tvister i fråga om omfattningen.

Ehuru vårt land har en rikedom av såväl kustfisken som sötvattensfisken, äro dessa bristfälligt vårdade och illa utnyttjade, ej minst genom okontrollerat rovfiske. Vi sakna ännu en tidsenlig lagstiftning i fråga om fiskevård och fiskerätt. Med insikt härom har statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet dels låtit genom utredningsman utarbete ett förslag till lag om fiskevårdsområden, dels nyligen tillsatt en kommitté med uppdrag att avgiva förslag om rätt till fiske m. m. Det synes mig uppenbart, att om den föreslagna bestämmelsen i nyttjanderättslagen blir lag, densamma kommer att betänkligt och i vissa fall på ett avgörande sätt föregripa utredningen och förslag såväl i fråga om fiskevård som om rätten till fiske. Skall en dylik lagstiftning bli av verkligt fiskevårdande karaktär, måste den uppenbarligen öppna och främja möjligheten att bilda fiskevårdsföreningar och fiskevårdsområden samt förebygga rovfiske. Detta kommer helt visst att i talrika fall bli ogenomförbart, när fiskevatten disponeras oberoende av något förbehåll i nyttjanderättsavtalet. Nyttjanderättshavaren är förklarligt nog närmast intresserad av att draga ett snabbt och bekvämt utbyte av

fiskevattnet men mindre av en uthållig fiskevård, vars resultat ernås först i en framtid och där hans delaktighet i vart fall är begränsad till husbehov. Särskilt i fall, där nyttjanderättshavaren disponerar lekfiske — kanske det bästa eller enda i vattnet — lär det möta mycket stor svårighet att förmå honom att ingå i ett fiskevårdsområde eller att biträda några fisket inskränkande åtgärder, vilka utan medverkan av den, som innehar fisket å lekplatserna, bli skäligen meningslösa.

Det torde också uppstå nästan oöverkomliga svårigheter att lagtekniskt lösa frågorna om rösträtt, delaktighet m. m., därest fiskerätten, som i propositionen föreslås, är delad mellan nyttjanderättshavaren och jordägaren genom en synnerligen oklar delningsgrund. Båda äga rätt till fisket, båda beröras av främjande eller inskränkande åtgärder; fördelningen av eventuella kostnader för fiskevårdande åtgärder m. m. blir ytterst svårlöst. Det är därför ur alla synpunkter lyckligast för skapandet av en modern fiskerättslagstiftning att inom här berörda avsnitt av nyttjanderättslagen upprätthålla avtalsfrihet.

Det synes mig emellertid böra utsägas, att rätten till fiske som regel bör medgivas nyttjanderättshavaren, och att man torde kunna förvänta, att sådan som regel medgives av jordägaren-bolaget. Men det vore förvisso oklokt att nu införa en bestämmelse, som i hög grad föregriper möjligheten att skapa en modern och fisket främjande lagstiftning. Sedan en dylik kommit till stånd och prövats, kan problemet om nyttjanderättshavares rätt till fiske, om så finnes erforderligt, upptagas till prövning och då bedömas såväl med hänsyn till dennes legitima intressen som med hänsyn till gällande fiskerilagstiftning och i en form, som ansluter sig till denna.

Jag hemställer alltså,

att § 63 i förslaget till lag om nyttjanderätt av fast egendom utgår samt att utskottet vidtager därav betingad ändring av § 49.

Stockholm den 28 oktober 1943.

Karl Magnusson.
